

PLANINSKI

U E S T N I K

5
2018

TEMA MESECA

O delu markacistov

Z NAMI NA POT

Družinski izleti v okolici Tržiča

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA

VODNIK PO KARNIJSKIH FERATAH Bine in Nada Mlač

Karnijske Alpe, italijansko Alpi Carniche (tudi Carnice), nemško Karnische Alpen, so veriga skalnih vršacev med Avstrijo in Italijo. Vrstijo se v smeri vzhod–zahod, na jugu jih omejuje reka Bela (Fella), na severu Zilja, v pokrajini Veneto, torej na zahodu, reka Piava in na vzhodu Ziljica. Njihova celotna dolžina je nekaj več kot sto kilometrov, ležijo pa med kraji San Candido (Innichen), Cadore in Trbiž.

288 strani; 130 x 210 mm; šivano, broširano

CENA: V času od 15. 5. 2018 do 15. 6. 2018 lahko vodnik kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 7,45 €* (redna cena: 14,90 €*).
Akcijska velja do razprodaje zalog.

*DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.

-50 %

PRENOVLJENI PLANINSKI ZEMLJEVIDI merila 1 : 25 000

Planinsko pravilo je, da se nikoli ne odpravimo v neznan gorski svet brez ustreznega zemljevida in osnovnih pripomočkov za orientacijo. Zemljevidi merila 1 : 25 000 so odlični pripomoček za vsakogar, ki se podaja v slovenski gorski svet. Ljubiteljem brezpotij bo všeč predvsem natančen, pregleden in lično prikazan teren, ostali pa bodo lahko brezskrbno uživali na planinskih poteh, saj njihov vris temelji na najnovejših, tudi na terenu preverjenih podatkih katastra planinskih poti PZS.

Izdelani so v sodelovanju z Geodetsko družbo d.o.o. in Geodetskim inštitutom Slovenije.

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATEL IN ZALOŽNIK:

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvorne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 118. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214,

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

<https://www.planinskivestnik.pzs.si>

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl, Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate, Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško, Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE:

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

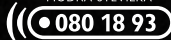
NAKLADA: 4500 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajsanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenarodnih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

Transakcijski račun PZS:

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

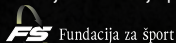
SWIFT: HDLSI22

DELAWSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25% popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Izdajanje revije sofinancira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS), št. pog. 630-183/2017-1.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Ines Papert med prvenstvenim vzponom na Mount Waddington v Kanadi
Foto: Paul McSorley

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Kje so tiste stezice

Na tokratni turi sem bila še posebej pozorna na planinske poti, na njihovo urejenost, označenost, na postavitev usmerjevalnih tabel na mestih, kjer bi lahko odjadrala v napačno smer. Lahko samo rečem, kapo dol. Na vseh mestih, kjer sem ravno dvignila pogled, da pobrskam po spominu, ali sem še na pravi poti, in katero pot ubrati na razpotju, je bila tu markacija, ta rdeče-bela prijateljica, in me usmerila k tokratnemu vrhu. Pot je bila očiščena in prehodna kljub hudi zimi, zato je bilo pravo veselje stopati vrhu naproti.

Vem, ni povsod tako. Nekaterih poti, na našo srečo so redke, skoraj ne moremo več imenovati tako, ker jih naččenja zob časa in prerašča grmičevje. Pogosto je vzrok v premajhnem številu ljudi, ki bi lahko poskrbeli, da bi poti ponovno zaživele in razveseljevale pohodnike. A v splošnem so naše planinske poti med najlepše urejenimi in markiranimi planinskimi potmi v Evropi in verjetno tudi na svetu, kar nam priznavajo gorniki tujih držav. Naša planinska društva in markacisti zanje skrbijo na najboljši možni način. To pa seveda za nas še ne pomeni uspešne ture.

Podajmo se le na poti, ki smo jim dorasli in nanje pripravljeni psihično, fizično, z opremo, ki jo potrebujemo in znamo uporabljati, že doma pa proučimo tudi potek poti z vsemi značilnostmi. Planinska zveza Slovenije, krovna organizacija vseh gornikov, je uredila kataster planinskih poti. Vse so zabeležene, popisane, premerjene s sistemom GPS in shranjene v geografskem informacijskem sistemu. Zadnji podatek pravi, da imamo v Sloveniji 10.064 kilometrov markiranih planinskih poti. To je 1,5-krat toliko kot vseh kilometrov avtocest, hitrih, glavnih in regionalnih cest skupaj. Pri čemer naši markacisti za vse planinske kilometre poti skrbijo prostovoljno in v svojem prostem času.

Zanimiva se mi je zdela tudi primerjava števila markiranih poti, članov planinskih organizacij v Nemčiji in Avstriji ter velikosti držav. Planinska zveza Nemčije (DAV) ima po zadnjih podatkih 1.237.810 članov (21,7-krat toliko kot PZS, ki jih ima 57.148), država je po površini 17,6-krat tolikšna kot Slovenija, DAV pa ima le 30.000 kilometrov planinskih poti. Avstrija je nekaj več kot štirikrat tolikšna kot Slovenija, največja planinska zveza v Avstriji (ÖAV) s 545.000 člani (9,5-krat toliko kot PZS) pa premore le 26.000 kilometrov planinskih poti. Naša dežela je z markiranimi potmi dejansko prepredena po dolgem in počez. Zato sem še posebej vesela, da imamo v naši planinski organizaciji tako marljive markaciste, ki svoje delo opravljajo srčno in zagnano. In vse to za svoj lasten *hobi*, za svoje in naše veselje.

Če kdaj potarnamo zaradi kakšne zaraščene in slabše markirane poti, vzemimo v zakup, da je markacistov PZS le dobrih sedemsto, da na enega markacista pride povprečno štirinajst kilometrov poti (pogosto pa mnogo več) ter da imajo le po dve roki in omejene možnosti markiranja – zaradi službenih obveznosti, številnih dni slabega vremena, dolgih zim itd. Vsega dela naenkrat naši markacisti ne zmorejo opraviti, zato pa lahko naredimo precej tudi sami. Prispevajmo svoj delež, pazimo na poti, ne ubirajmo bližnjic, povprašajmo markaciste lokalnega planinskega društva, ali potrebujejo prostovoljca za pomoč, obnašajmo se odgovorno, spoštujmo naravo, gore in delo markacistov. K temu nas spodbuja tudi **Častni kodeks slovenskih panincev**, v katerem je od leta 1973 zapisana strateška usmeritev naše planinske organizacije, zadnje spremembe in dopolnitve pa je Skupščina PZS potrdila spomladi leta 2015. Spomladi – sploh letošnje pomlad, ki je razkrila številno podrtje drevje in neprehodne poti po decembrskem vetrolomu in mnogih plazovih – če se le da, odmaknimo vejo ali dve. Če bi vsak gornik na vsaki svoji turi ravnal tako, bi skupaj naredili veliko. Kar prevečkrat pričakujemo, da bodo vse pospravili in uredili markacisti in skrbniki gozdov. Za nas. Da se bomo lažje podajali v hribe in gore. A potem se ne sprašujemo, kje so tiste stezice, ki so včasih bile.

Zdenka Mihelič

UVODNIK
1 **Kje so tiste stezice**

Zdenka Mihelič

TEMA MESECA
4 **Kako so nastale planinske poti**

Jana Remic, Zdenka Mihelič

TEMA MESECA
7 **Izjemni radovljiški markacisti**

Jana Remic

TEMA MESECA
10 **Številni izzivi markacistov**

Zdenka Mihelič

TEMA MESECA
13 **Na hrbtih opreme za žakelj cementa**

Zdenka Mihelič

RAZMIŠLJANJE
17 **Trenutek**

Marko Mavhar

INTERJUJU
18 **Ines Papert**

Mire Steinbuch

TREKING
22 **Razgibana in dolga pot**

Lidija Zajec

24 **Okoli Mont Blanca**

Andrej Gazvoda

PLANINSKA ORGANIZACIJA

30 **Jože Rovan na čelu planinske organizacije**

Zdenka Mihelič

DOŽIVETJE

32 **Bivakiranje v negotovosti**

Damjan Slabe

Z NAMI NA POT

36 **Družinski izleti v okolici Tržiča**

Mojca Stritar Kučuk

UZGOJA

43 **Zakoplji, spakiraj, razmaži ali odvrzi?**

Mateja Pate

ZDRAVJE

46 **Bistra studenčnica: piti ali ne piti?**

Barbara Šoba Šparl'

KOLUMNA

49 **Strah ima bujno domišljijo**

Mateja Pate

ZGODOVINA

50 **90 let Planinskega društva Mežica**

Uroš Podovšovnik

ČRNA GORA

54 **Okus mehkebe pršiča**

Andrej Trošt in Jovan Šibalić

Pl. dom na Peci 1665

ZGODBA

58 **"Ta aparat vam je padel v morje"**

Miro Štebe

PLANINČKOV KOTIČEK

61 **Spomladanske težave medveda Dema**

Kristina Menih

GORSKO REŠEVANJE

64 **Analiza nesreč v letu 2017**

Matjaž Šarkezi

ZGODOVINA

66 **240-letnica prvega pristopa na Triglav**

Martin Šolar

GEO IZLET

68 **Črmošnjiška dolina**

Rok Brajkovič

70 **NOVICE IZ VERTIKALE**

72 **NOVICE IZ TUJINE**

74 **ŠPORTNOPLEZALNE NOVICE**

74 **LITERATURA**

76 **PLANINSKA ORGANIZACIJA**

78 **NOVICE**

79 **SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ**

79 **TRIGLAUSKI NARODNI PARK**

80 **U SPOMIN**

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI.**